



DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 353-1992

Fq.Con.núm. 33/27

IX legislatura

Any 2018

Núm. 69

Presidència de l'Honorable Sra. Maria Concepció Obrador i Guzmán

Sessió extraordinària celebrada dia 31 de gener de 2018

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Compareixença del Sr. Bartomeu Rotger i Amengual, exconseller d'Educació i Cultura, i del Sr. Miquel Sbert i Garau, per tal d'exposar la seva visió i opinions sobre la matèria pròpia de la Ponència per a l'estudi del document lliurat a aquest Parlament pel Consell Escolar de les Illes Balears i elaborat sobre la feina feta per Illes per un Pacte Educatiu, especialment en aquelles qüestions més relacionades amb l'àmbit propi de la seva actuació.. [1072](#)

LA SRA. PRESIDENTA:

Senyores i senyors diputats, començarem la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions. No hi ha cap substitució.

Compareixença del Sr. Bartomeu Rotger i Amengual, exconseller d'Educació i Cultura, i del Sr. Miquel Sbert i Garau, per tal d'exposar la seva visió i opinions sobre la matèria pròpia de la Ponència per a l'estudi del document lliurat a aquest Parlament pel Consell Escolar de les Illes Balears i elaborat sobre la feina feta per Illes per un Pacte Educatiu, especialment en aquelles qüestions més relacionades amb l'àmbit propi de la seva actuació.

Passam a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui relatiu a la compareixença del Sr. Bartomeu Rotger Amengual, exconseller d'Educació i Cultura, i del Sr. Miquel Sbert Garau, prevista al pla de treball de la ponència per a l'estudi del document lliurat a aquest parlament pel Consell Escolar de les Illes Balears i elaborat sobre la feina feta per Illes per un Pacte Educatiu, per tal que exposin la seva visió i opinions sobre la matèria pròpia de la ponència, especialment en aquelles qüestions més relacionades amb l'àmbit propi de l'actuació de cada compareixent.

Assisteixen el Sr. Bartomeu Rotger Amengual i el Sr. Miquel Sbert Garau. La presidència, en nom de la comissió, els dóna la benvinguda.

Té la paraula el Sr. Bartomeu Rotger Amengual, per un temps de vint minuts.

EL SR. EXCONSELLER D'EDUCACIÓ I CULTURA
(Bartomeu Rotger i Amengual):

Senyores i senyors diputats. Benvolgudes amigues i amics. Bé, m'hauran de cridar l'atenció, Sra. Presidenta, perquè segurament m'entusiasmaré una mica dels vint minuts aquests. Bé, i no ho dic com a protocol, eh!, és un autèntic plaer ser aquí avui amb vosaltres en aquest parlament, en una diríem compareixença més o manco d'Educació. No sols és un plaer perquè record temps passats, sinó sobretot perquè valor, i molt, per la seva significació, el fet que vulgueu escoltar des de la diversitat l'opinió de distintes persones sobre educació. Per a mi això té una significació.

Bé, anem per feina. Primera qüestió, amb la intenció de no ser massa llarg, solament és intenció perquè segurament no ho faré, així que ja ho sap la presidenta, he posat nom fins i tot a la meva intervenció, que tenc aquí unes notes, i el nom és *La nostra educació, una sola pregunta i quatre interrogants*. Bé, en principi sembla que ha de ser breu, no?, veurem.

Pregunta, una pregunta que és bastant fàcil, però difícil de respondre a vegades, creu la nostra societat, és a dir, tots i cada un de vosaltres, i nosaltres, en el valor de l'educació? Un valor que es projecte i contribueix, naturalment, juntament amb altres factors, a la formació de cada persona en els seus valors, en els seus comportaments, en el treball i en la seva projecció social, etc. I hi creieu de veritat? Això és la pregunta que faig en general.

Home, la resposta possible seria, supòs, home, sí, hi creim si aquesta educació és bona, si aquesta educació és de qualitat, és efectiva en els seus resultats, si disposam de centres escolars ben organitzats i ben dotats, d'un bon professorat ben preparat, implicat, motivat i amb un finançament correcte, que és una vergonya, si em permeteu la paraula!

I la pregunta ja l'he feta, ara són els interrogants. Primer interrogant, i aquest sistema educatiu nostre, actual, el que tenim, està ben dotat, està ben dotat, en les seves infraestructures, per exemple? Hi ha hagut en el nostre país dos plans, al meu entendre, molt bons d'infraestructures, i s'ha acabat: un de la Segona República, va ser el millor que hi ha hagut en infraestructures, i l'altre, dels anys setanta, després de Villar Palasí. Villar Palasí va fer una llei que joestic... l'esperàvem tots, la llei i el seu finançament va ser res, perquè de finançament res de res, però érem nosaltres els mestres que necessitàvem aquest revulsiu i hi va haver un pla de construccions, especialment a Palma, i de tot això molt bo. I res més, s'ha acabat. Està ben dotat, per tant?

I el professorat? Formació, pràctica, carrera docent, no MIR, carrera docent, el MIR és de Sanitat, eh!, carrera docent, motivació, implicació, rendiment. En la direcció escolar? Bé, Villar Palasí va suprimir els directores escolars. Jo crec que ja era necessària una altra cosa, però aquesta altra cosa no ha arribat. Total, que tenim professors que fan de directores, no és fàcil, no és fàcil, i una empresa sense director ja em direu, de tal manera que la conselleria a principis de curs en alguns centres amb un llum d'oli va cercant directores que ho vulguin ser dels centres. No és possible això, això s'ha d'haver acabat.

Funciona bé aquest sistema educatiu que hem dit? Home, els resultats no són tampoc massa bons, però no són dolents, i jo crec que milloraran. El que em preocupa, i us ha de preocupar a tots, que tenim un 26,5% d'abandó escolar, això és desastrós, som de les comunitats que tenim més abandó escolar, té conseqüències això, té conseqüències.

Tenim una atur juvenil prou alt, un 19,1%, també dels més... En una paraula, crec que és necessari ja fer una bona anàlisi, tenim l'IAQSE, l'Institut d'Avaluació i Qualitat d'Educació, tenim la Inspecció, etc., però no n'hi ha prou amb tot això, perquè la formació professional dual per a mi és vital. Jo crec que el miracle alemany, clar que és distint a Alemanya, va ser la formació professional dual, entre d'altres coses, eh!, entre d'altres coses. Crec que... va ser l'altre dia amb Iago Negueruela, em va agradar moltíssim el que vàrem parlar perquè no solament em va dir coses, idees, sinó que, a més, concretament coses que fa ja, que ha posat en marxa. Crec que la formació professional dual per al treball, perquè hi ha empreses, ja ho sabeu, hi un tutor d'empresa i hi ha els centres escolars; quan van a fer les pràctiques els alumnes pràcticament el 70% es queda en aquesta empresa, vol dir que pot ser molt bo per a l'abandó escolar, perquè hi ha molts d'alumnes que diuen, ja està bé, jo ja no... En canvi això de la formació és una altra cosa, i també per a l'atur juvenil.

Bé, i el finançament? Torn a repetir, és vergonyós. Perdonau-me per aquesta paraula, però és així. És necessari, bé, tenim en educació un 3,5 del PIB, no sé que és això del PIB, Producte Interior Brut, supòs, però, però... en fi, és un

finançament fatal, quan resulta que l'Estat cobra d'aquí, aportam nosaltres, perquè ja directament ens agafa moltes competències que són de l'Estat, i no ho reverteix en nosaltres. El finançament és un escàndol. Montoro, crec recordar, diu: *"no, yo reconozco -a més està escrit- yo reconozco que tenemos un mal comportamiento con Baleares porque, además, es la que más aporta al Estado prácticamente"*. Escolta, i et quedes tan..., ens hem d'unir tots!, tots, tots els partits, tots, i hem de cridar fort, no és possible que Balears tenguí el finançament que té, és un escàndol, i no exager.

Bé, tres, el tercer interrogant, ja estic. Cal una reforma educativa? Sí, però prèviament ja sabeu que és necessari arribar a un consens, a un pacte educatiu, a un pacte polític i social. Això és difícilíssim? No, no és difícilíssim. Tots us heu de posar d'acord, no podem estar més així. Home, si va ser possible un pacte, crec que era el 98, em sembla, ho duc escrit aquí, però ara no... vàrem fer un pacte per a la matèria més difícil d'aquell moment que era la llengua catalana i tots els partits es varen posar d'acord, i vàrem fer un pacte, d'aquest pacte va sortir la normalització lingüística, la Llei general de normalització lingüística. Jo era cosa en aquell temps, no sé si director general o conseller. Total, que les escoles, que és el que més estim, els professors, que és allò meu, patien.

Una llei no resol el problema, és un bon començament, però concretament, què havíem de fer? El reciclatge, formació del professorat en llengua catalana, no hi havia material didàctic, ni recursos, bé...

I sabeu què em deien? No ho toquis, no ho toquis. I ho vaig tocar i ho tornaria tocar, i vaig fer una ordre, Miquel, una ordre de conseller, vos ho imaginau? Una llei i faig una ordre de conseller. Menys les escoles, menys les escoles que... i els mestres varen fer un reciclatge, amb Nadal Batle, que el recordaré sempre, i tot el seu equip, Bernat Sureda, etc., vàrem fer un reciclatge del professorat, vàrem fer llibres, material didàctic, en una paraula..., però vaig rebre més que l'al·lot del Fantasio, però rebre, eh!, cada dia manifestacions a la conselleria, als diaris per tot, uns per massa, els altres per massa poc, en una paraula...

No és just fer el pacte, sinó que després el pacte s'ha de dur a terme, i aquí també és difícil, gairebé més que fer el pacte. Bé, vaig rebre, vaig rebre tant que al cap d'onze anys, em sembla, ho tenc per aquí, al cap d'onze anys es va fer el Decret de mínims, i ningú no ha tocat ni una coma, el Decret de mínims de català que està en vigor. I per què no l'han tocat? Han passat molts d'anys, eh! Què és que es perfecte el Decret de mínims?

Bé, cal fer una reforma i és possible fer-la. I quins són els punts que, al meu entendre, s'haurien de tocar en aquesta reforma? Són deu, deu per això del decàleg, podrien ser més.

Primer, finançament, el primer punt que s'ha de canviar. Diu Gary Becker, i quasi, quasi estic empegueït de dir la teoria de Gary Becker, que és la teoria de no sé què, que diu que, del capital humà, diu que *"la educació..."*, no, en mallorquí: *"L'educació no és un consum, és una inversió"*, sí, sí... sí, sí, molt bé Gary..., res de res de tot això. Necessitam arribar entre un 4 i un 4,5 punts respecte del PIB en educació just, que és

molt. O canviem el sistema de finançament estatal o podem plegar. Així de clar, no hi ha dret.

El finançament de Balears és el pitjor de l'Estat, quan Balears aporta moltíssim, que ja no tocam els doblers, és que ja se'n van directament a l'Estat. Si no ens unim tots i fem aquest pacte o aquests concerts entre tots els partits per pegar fort, no aclarim res. És una vergonya el que tenim.

Segon, administració educativa. Home, sí, menys burocràcia, més oberts als centres escolars, als pares, als professors, això és fàcil de dir i... en fi, l'administració educativa..., governar no és fàcil, no és fàcil, o sigui que... Ara sí que va bé parlar i dir *"faríem"* i tot això, però quan estam dins el Govern. Jo compadeix Martí March i Iago Negueruela, que molt bé; hi ha un pacte, no sé si ho sabeu, es va fer un pacte fa devers un any, em pens, entre Treball i Educació, de tal manera... en formació professional dual i es fan coses, es fan coses, i estic content.

Gestió informatitzada de centres. Home, per a mi va ser una novetat perquè Manel Moyà, i dic els noms aposta, Manel Moyà, Joan Miquel Escales, Manel Calafat, sense cobrar ni una pesseta, anava a dir un euro, varen fer una gestió informatitzada de centres ja en aquell temps, home!, en aquest moment està tot informatitzat, no en faltaria d'altra.

Tres, autonomia de centre. Sí, senyor, deixau una mica que hi hagi..., ara bé, autonomia de centre amb més avaluació i control, per això tenim l'IAQSE i la Inspecció.

Quatre, el professorat, formació permanent, implicació i incentius, la carrera docent. Un dia m'explicaran què és la carrera docent, però carrera docent.

Cinc, el director i l'equip de direcció dóna estabilitat. Vos imaginau qualsevol empresa sense director? Això és el que tenim, i hem de cercar un professor perquè faci de director i no us dic el claustre de professors, els pares... bon Jesús meu! Per això és que molts de professors no aguanten més d'un any i per a aquests centres, com deia amb un llum d'oli, i perdonau l'expressió..., no, no, no perdonau, amb un llum d'oli s'ha d'anar a cercar un professor que vulgui ser director.

Professorat, carrera docent. Per a mi està claríssim.

Un model educatiu propi. Sí, dins l'Estat, ja ho sé, en vàrem fer un d'això, de model educatiu propi, i Rubalcaba, que per cert ve aquí a Palma a dir quatre coses, un bon ministre va ser, eh?... eh?...

(Se sent una veu de fons que diu: "Gabilondo")

En Gabilondo està per damunt tot per a mi, Gabilondo va fer el millor pacte d'educació, l'oferiment, i li varen dir que no. Gabilondo per a mi és l'exemple, però no, el que ve és Rubalcaba...

(Se sent una veu de fons inintel·ligible)

Rubalcaba era molt viu, molt llest, a mi m'agradava també i... Ho dic perquè varen ser un model educatiu propi, el vàrem

experimentar, no teníem transferències i resulta que ell ve i diu: “*Este modelo educativo no está en la LOGSE, se opone a la LOGSE*” o a la LOE, no sé si ja era LOE allò. *Mecachis en la mar!*, punyeters, som amic jo de Rubalcaba, eh?, som amic.

Set, metodologies, recursos i tecnologia digital. Jo no he entrat dins la tecnologia digital, Miquel, però és absolutament necessària, més recursos als centres. Això és diu fàcilment, però sé que costa, eh?, que costa, però un pacte tal vegada servirà per ajudar, no?

Esper que el meu estimat Martí March, que serà un bon conseller, i Iago, aquest em va agradar moltíssim pel que concreta i per les coses que... i formació professional que és la meua vida; sense formació professional dual estam ja... Esper que el meu estimat March faci un anuari cada any perquè tots sapiguem com està la situació, quins són els resultats i quins són els problemes. Home, si ho feia abans que no era conseller, amb la Caixa de Colònia, i jo en tenc deu o dotze d'aquests anualis; ara imagina't estant dins... dins el foc. Esper un anuari i li ho diré a ell també.

Nou, pla de construccions escolars. Ho torn repetir: no, és que no podem estar més, ja no podem fer allò de la Segona República supòs, però... ni l'any 1970 que és..., però un pla de construccions i reforma dels centres és absolutament necessari.

I deu, educació, empresa, treball i societat. És a dir, formació professional dual, però *a tope*, és necessari. Hi ha un pacte, us ho he dit abans, entre..., va ser a la Cambra de Comerç, jo hi vaig anar amb el meu germà, vol dir que..., el meu germà és el president del Cercle d'Economia, eh?, no és com jo que no som res, bé..., però...

Formació professional dual és el punt deu, necessita una reforma... m'estic passant ja?

LA SRA. PRESIDENTA:

No, queden dos minuts.

EL SR. EXCONSELLER D'EDUCACIÓ I CULTURA (Bartomeu Rotger i Amengual):

I res més, vol dir que he acabat, he acabat, tenc més coses aquí, però... en una paraula si voleu alguna pregunta i jo la sé contestar, que això és una altra cosa, amb molt de gust ho faré.

Gràcies a tots.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Rotger. Ara té la paraula el Sr. Miquel Sbert i Garau, per un temps de vint minuts.

EL SR. SBERT I GARAU:

Moltes gràcies. Senyores i senyors, en primer lloc vull agrair a aquesta comissió la invitació a comparèixer. Conforme a la lletra de la convocatòria, que no indica en virtut de quin càrrec o quines responsabilitats actuals o passades em citen a termini, convé fer forçament alguna observació personal prèvia.

Som un inspector d'Educació, jubilat el dia 22 de maig de 2012; des d'aleshores no duc pràcticament a terme cap activitat relacionada amb l'educació. A més mai no he estat adscrit ni he militat a cap partit polític; ho dic perquè he estat convocat dins el col·lectiu de polítics, cosa que m'honora. Durant la meua trajectòria professional he desenvolupat, a més de la pràctica específica dels cossos docents als quals pertany, mestre, professor de secundària i inspector d'educació, alguns càrrecs en comissió de serveis dels denominats col·loquialment de lliure designació en diferents administracions regides per opcions polítiques diverses. Vull reiterar la meua no-adscripció a cap grup o partit polític ni agrupació sindical o empresarial dels existents. Dit això, i en atenció a la invitació amable a aquesta comissió, intentaré aportar el que representa només la meua personal i particular reflexió a l'entorn del document referit al pacte educatiu que el Consell Escolar de les Illes Balears ha presentat.

Primer. D'antuvi vull deixar constància de la meua satisfacció perquè un treball elaborat amb la participació de tantes persones, tantes entitats i col·lectius relacionats amb el món educatiu, un treball, diguem-ne, realitzat des de les bases socials, hagi arribat al Parlament de les Illes Balears per ser objecte d'estudi i d'anàlisi amb la finalitat de poder emprendre actuacions parlamentàries al respecte. I més encara quan el document de referència ha estat fruit del debat i dels acords del Consell Escolar de les Illes Balears, l'òrgan consultiu màxim en matèria educativa, el més representatiu de la participació dels diversos sectors implicats en l'educació de les Illes Balears. En atenció a l'origen i a la gestió del treball per al pacte educatiu he de dir que la proposta me mereix el màxim respecte, i que els meus comentaris són des de l'assumpció d'una gran part dels pressupostos que el document exposa, i que en qualsevol cas les meves reflexions crítiques s'adrecen més a la recerca de vies per a la consecució de les aspiracions que el document exposa que no a fer-hi retrets o emfasitzar possibles mancances que a criteri subjectiu meu pogués haver-hi.

Dos. Per a l'exposició dels comentaris vull situar-me en les coordenades que el document planteja a la pàgina 7, és a dir, tot just al començament del text, -cometes- “cal una normativa educativa” -tanca cometes-, que amb l'acceptació de la màxima majoria social -obre cometes- “dirigeix i centri tots els seus esforços a cobrir les necessitats reals del nostre sistema educatiu i a afavorir una educació de qualitat”, i es tanquen cometes. Jo hi afegiria un finançament que fes possible l'aplicació que acompanyàs aquesta normativa. La normativa educativa demandada, d'entrada, em genera alguns interrogants. Si cal fer una normativa això implica que la vigent no és vàlida o adequada, per tant s'hauria de refer o fer-ne una de nova. El document no es refereix al nivell competencial de la normativa exigida; hem d'entendre, i ho dic com una pregunta, que atès que som al Parlament de les Illes Balears al·ludeix a la normativa autonòmica, només, i no a l'estatal. En el document roman molt poc precisa la frontera entre la normativa estatal i l'autonòmica, quan sabem que la central té un espai ben definit, un espai que en el moment actual deixa molt poc marge a l'autonòmica; de fet, com ja es va escriure fa molts d'anys, concretament el 1982, i no ha canviat res, a criteri meu, en matèria educativa -o si ha canviat alguna cosa ha estat a pitjor- en matèria educativa, potser en altres matèries també però no és el que ens ocupa ara, l'Estat ens dona un vestit fet,

i nosaltres podem només fer-hi uns arranjaments menors a fi i efecte d'ajustar-ne un poc la cisa i la llargada, potser algun matis de color, i poca cosa més. Una reflexió pertinent seria que tal volta caldria treballar simultàniament en un pacte estatal per l'educació i pel pacte a l'àmbit de les Illes Balears, congruent i capaç de resoldre les necessitats específiques dels nostres alumnes, que són els receptors de les accions del sistema educatiu balear. Em fa l'efecte que bastants de les aspiracions que el document que comentam explica, i algunes que no es formulen taxativament però són imprescindibles, són avui inviablès sense uns canvis d'orientació importants en la legislació bàsica estatal.

En qualsevol cas la perspectiva en què vull situar-me és la meua convicció que l'autonomia política es tradueix en la capacitat d'autogovern i es manifesta en la possibilitat d'establir, impulsar i aplicar polítiques pròpies sense afectació de l'espai de responsabilitat assignat a les institucions centrals de l'Estat. Aquesta llibertat d'acció autònoma es projecta particularment sobre els fets diferencials i sobre els símbols i altres elements d'identificació i de cohesió social, i adquireix un relleu especial pel que fa a la llengua i la cultura pròpies d'una entitat territorial, la nacionalitat històrica de les Illes Balears, per fer servir paraules de l'article primer de l'Estatut d'Autonomia.

Tres. El document estableix a la pàgina 7 els fonaments que hauria de tenir la normativa, la necessitat de la qual invoc. D'entre els 12 que figuren al document, 12, tots ells importants i desitjables, només en referiré a 4, indirectament a 5, dels fonaments que consider més significatius pel seu caràcter diferencial o determinant, i ho faré en un ordre que no és el del document, sinó en funció del seu caràcter específic des de la personal concepció de quins haurien de ser els trets distintius i estables del sistema educatiu de les Illes Balears; són els referits a la llengua catalana, als currículums escolars, i en aquest punt el de l'avaluació, tot i que l'avaluació del sistema transcendeix de molt l'àmbit curricular, i a la participació i els recursos tecnològics.

Quatre. El fonament D) es refereix literalment a -cometes- "el reconeixement de la nostra llengua com a eix vertebrador del sistema educatiu i en compliment de la normativa vigent actual", tanca cometes. Aquesta és la base fonamental de l'apartat 3.5 del document, model lingüístic, que es desenvolupa en 31 ratlles. Tot i estar situat aquest apartat en el capítol "Polítiques públiques i administracions", d'antuvi es focalitza el concepte de model lingüístic en el projecte lingüístic de centre, cometes, "en el marc de la seva autonomia i en funció de diferents variables contextuais: la llengua de l'alumnat, resultat de les avaluacions internes i externs, entorn del centre, etc.", tanca cometes, amb l'objectiu lloable que l'alumnat assoleixi al final dels estudis obligatoris -cometes- "una competència similar en les dues llengües oficials", i tanca cometes, i fa unes consideracions metodològiques, adequades al moment actual, diu, i invoca les bases científiques de l'ensenyament de llengües. No oblida les llengües estrangeres i la necessitat de capacitació lingüística adient del professorat responsable. També fa una referència a les ràtios de l'alumnat.

Quant al català, denominat amb el sintagma la nostra llengua, parla de garantir-ne -cometes- "l'ús com a llengua

vehicular, tal com marquen l'Estatut d'Autonomia i la Llei de normalització lingüística", i tanca cometes. En aquest context es demana que la situació de la llengua catalana es consideri com a minoritzada i no normalitzada; incita l'administració -hem d'entendre totes les administracions- a promoure mesures diverses per fomentar la presència i l'ús social de la llengua catalana a fi i efecte que l'escola no sigui l'únic àmbit d'accés de l'alumnat a la llengua pròpia de les Illes Balear. També invoca mesures per promoure la presència i l'ús en àmbits socials de llengües estrangeres. Remarca també la importància de l'oralitat.

A criteri meu el plantejament pot resultar correcte des de la perspectiva del centre educatiu, però totalment insuficient en les coordenades d'un legislador, que ha d'inspirar a través de les lleis les normes reglamentàries que puguin derivar-se'n i les polítiques concretes dels diferents governs. La insuficiència bàsica, segons el meu parer, rau en el fet que el document dona per suposada l'existència d'un, diguem-ne, model lingüístic institucional del sistema educatiu de les Illes Balears, ja que s'ocupa només de marcar les línies del projecte lingüístic de centre. El sistema educatiu no és només la suma, centre a centre, de tots els centres de les Illes Balears, sinó que per configurar-lo calen molts d'elements exteriors als centres educatius, i que no són competència ni depenen d'aquest, sinó que en bona mesura, més aviat al contrari, fins i tot, el defineixen. Així, el no esmentat model lingüístic del sistema educatiu, en cas que s'elabori, tal com demana el document per al pacte en invocar una normativa educativa nova, hauria de comptar amb una sèrie de factors específics com són, entre d'altres, primer, el model de bilingüisme integral vigent, derivat de l'Estatut d'Autonomia i de la Llei de normalització lingüística; hauria de suportar-se de manera que, tot fent viable l'autonomia pedagògica i organitzativa dels centres, delimitàs clarament i concretament sense ambigüitats un marc prescriptiu sense fissures ni extraccions que a còpia de generalitzacions resultassin en la norma amb rang de llei vàlides.

Segon, l'Estatut d'Autonomia, que és el marc general i va ser fruit d'un gran consens polític, i la Llei de normalització lingüística, que en el títol segon s'ocupa de la llengua catalana a l'àmbit educatiu, és el resultat d'un acord unànim de les forces polítiques que integraven aquest parlament. Dos clars precedents de grans pactes a nivell balears. I és notori que l'article 35 de la llei orgànica nostra determina algunes qüestions claus, dues de les quals ens interessen particularment en aquest punt: la primera literalment diu, "la comunitat autònoma té competència exclusiva per a l'ensenyament de la llengua catalana pròpia de les Illes Balears, d'acord amb la tradició literària autòctona". La segona fa referència a l'obligació dels poders públics en matèria de la llengua pròpia de la comunitat autònoma quan explicita que: "normalitzar-la serà un objectiu dels poders públics de la comunitat autònoma", aquesta obligació es desplega a la Llei de normalització a l'article 2 i al títol segon.

En conseqüència, el legislador autònic hauria de (...) perquè l'imperatiu de normalització de la llengua pròpia de les Illes Balears sigui complerta estrictament a nivell social general i a l'àmbit educatiu.

Si atenem que tant l'Estatut, a l'article esmentat, com la Llei de normalització lingüística, a la disposició addicional 3.b) determinen que "la institució oficial consultiva per a tot el que es refereix a la llengua catalana serà la Universitat de les Illes Balears", hi ha raons de pes que exigeixen una actuació clara i efectiva. Així, per exemple, l'enquesta d'usos lingüístics a les Illes Balears de 2014, elaborada entre d'altres per la UIB, palesa que les Illes Balears han experimentat un considerable creixement de la població durant les darreres dècades. Des de principis del segle XX, concretament l'any 1906, al 2014, ha augmentat la població en un 358,04%, quan la població autòctona representava l'any 1970 el 82%, el 2014 només el 60. L'origen territorial i lingüístic de la població nouvinguda, que en la darrera dècada del segle XX era fonamental de parla castellana, avui és d'origen molt més variat i, a més, la presència de més de 10 milions anuals de visitants condiciona les tries lingüístiques.

També es posa de manifest que no hi ha cap ús lingüístic en el qual el català sigui la llengua més emprada pel conjunt dels enquestats i que el comportament dels parlants en interaccions socials mai no sobrepassa el nivell d'identificació amb la llengua catalana, 45,1% en el millor dels casos, i que la tria de llengua està supeditada a dinàmiques socials o ideologies lingüístiques que no n'afavoreixen l'ús. Els indrets més favorables a l'ús del català són Menorca i Mallorca, sense Palma, que superen a Eivissa i a Formentera.

L'enquesta, a més d'altres publicacions fetes per altres entitats i per grups d'estudiosos, demostra amb nitidesa que la normalització lingüística a ca nostra és molt lluny de ser una realitat. Per tant, la configuració d'un marc lingüístic del sistema educatiu balear no pot ignorar aquesta situació, cal envestir el problema des de la llei o de la normativa educativa demandada tot marcant pautes específiques com, per exemple, establir mínims a complir tant del català com a llengua vehicular, la normativa reglamentària vigent en marca, com deures referits a normes d'ús, fixació de referents per a l'avaluació, previsions per a l'alumnat no catalanoparlant per contribuir a la cohesió social per a la qual la llengua pròpia és imprescindible tant des del punt de vista del coneixement com de (...).

No és concebible que els projectes lingüístics de centre individualment puguin desplegar les competències que els corresponen sense un marc jurídic de concreció que assegurí la progressivitat i la consolidació de les competències lingüístiques i comunicatives en llengua catalana, en llengua castellana i en les altres llengües curriculars als centres.

La capacitat i el deure d'intervenció dels legisladors i de les administracions en aquest sentit que implica, si es vol dir així, una discriminació positiva de protecció, per fer servir un terme constitucionalment reconegut, de la llengua minoritzada, que, a més, és la pròpia oficial del territori, com a via per a la seva normalització ve avalada tant per la normativa estatal de rang més alt, la Constitució Espanyola, com per l'Estatut, i també per diferents sentències del Tribunal Constitucional, des de la sentència 6/1982 passant per la 137/1986 i la 337/1994, fins a la darrera, i pot ser la més restrictiva quant a la llengua catalana, la 3/2010, de 28 de juny, que tampoc no qüestiona gens ni mica el dret d'afavorir, en virtut del principi de

normalització lingüística, el tractament preferent de la llengua pròpia al sistema educatiu.

A més d'aquests fets incontestables seria ben oportuna una reflexió sobre el concepte d'oficialitat aplicat a una llengua i les seves implicacions institucionals i socials.

Una normativa que vulgui fer efectiva les propostes que el document que comentam exposa forçosament ha d'assumir pressuposts d'ordenació, de regulació i de foment de la presència i l'ús de la llengua catalana en el sistema educatiu i, en conseqüència, als centres, sense rebaixar els ítems que marca la legislació vigent i sense deixar en el núvol d'inconcrecions els referents que les planificacions dels centres educatius han de tenir en compte en l'exercici dels deures que tenen i de les atribucions que els corresponen amb seguretat jurídica i d'acord amb criteris científics.

En aquest sentit resulta imprescindible la presa en consideració del document elaborat per la comissió d'experts sobre el model lingüístic escolar de les Illes Balears de 2017, que s'ha fet per encàrrec de la Conselleria d'Educació i Universitat.

Punt cinc. El fonament f) es pronuncia per uns currículums descentralitzats i adreçats a millorar les competències curriculars. És aquesta una aspiració de caràcter remarcable atesa les seves implicacions en els processos d'ensenyament d'aprenentatge de l'alumnat de les Illes Balears en totes les etapes, nivells, graus i modalitats. El document, a la pàgina 7, els qualifica de descentralitzats els currículums que vol, sempre enfocats des de les competències educatives. A la pàgina 28, en la conceptualització de l'autonomia pedagògica dels centres, al·ludeix al currículum bàsic fixat per l'Administració Educativa, que ha de ser adaptat per cada centre al seu projecte educatiu. De manera més o menys directa es torna a referir sovint a desplegar el fonament e), on invoca unes avaluacions formatives de diagnòstic, orientadores i contínues al llarg del procés d'aprenentatge, que és un fonament que surt a la pàgina 7, que anirà prenent forma quan el capítol Polítiques públiques i administració, exposa, al punt 3.1, que l'administració realitzarà periòdicament un diagnòstic del sistema educatiu. O més endavant, sota l'epígraf 3.4, a la pàgina 22, Sistema educatiu, quan taxativament assenyala que "l'administració determinarà amb caràcter general el nivell d'assoliment de cada competència que l'alumnat ha de tenir al final de cada etapa". També hi és subjacent als apartats 3.6.1, Criteris generals d'avaluació, 3.6.2, Inspecció. Així mateix és d'atribuir a l'administració l'elaboració del sistema d'indicadors educatius, pàgina 25.

En definitiva, l'administració ha d'establir referents de l'avaluació i un d'aquests són els currículums, entre altres raons d'equitat i de qualitat perquè, com el document afirma amb rotunditat a la pàgina 27, l'autonomia de centre ha d'estar lligada a un marc normatiu general que garanteixi la seguretat jurídica.

En qualsevol cas, assumir la necessitat d'autonomia dels centres, que és una de les grans apostes del document, resulta notori que els currículums escolars són una part essencial de qualsevol ordenació del sistema educatiu. Per això, aquest és un

punt que cal aclarir amb precisió a l'hora d'enllestir una hipotètica normativa que comenci per una llei autonòmica, que haurà de ser desenvolupada amb reglaments susceptibles de la corresponent adaptació per part dels centres. I és més que evident que actualment bona part dels currículums vigents poden ser qualificats de moltes maneres, però en absolut de descentralitzats.

Tradicionalment solia designar-se com a currículum bàsic o també disseny curricular bàsic o més recentment currículum comú els que eren de competència estatal. El seu contingut havia de ser assumit per les comunitats autònomes en un percentatge determinat, establert per llei orgànica, i que, com és el cas de l'actual llei estatal vigent, pot arribar a ser molt alt, deixant uns marges molts esquistats a les comunitats autònomes.

Convé, per tant, esbrinar amb precisió, imaginació i coratge els límits de descentralització que poden assolir uns currículums en un subsistema com, al cap i a la fi, és el nostre, inserit i molt condicionat pel sistema estatal.

En conseqüència, pel que fa una estona he exposat, som del parer que una norma amb rang de llei per regir el sistema educatiu de les Illes hauria de ser decidida amb la salvaguarda dels elements d'identificació i de cohesió social, que, com a fets diferencials, en condicions d'igualtat i en respecte absolut a les altres comunitats, com són fonamentalment la llengua, el territori físic i socioeconòmic, aquest -el socioeconòmic- tant determinant en matèria de formació professional, i la cultura de les Illes Balears.

De manera paral·lela al fet que en matèria lingüística he opinat que no es pot deixar en una entelèquia nebulosa o fins i tot rebaixar el que ja és a les normes específiques que configuren el nostre sistema jurídic comunitari, en el camp curricular pens que el nivell d'una teòrica llei d'aquest parlament es tractaria d'impulsar el que els governs, independentment del seu color polític, han de fer efectiu que és el compliment de les lleis. En aquest cas es tractaria de concretar en una llei educativa els preceptes que ja figuren al nostre ordenament a tall d'obligacions generals.

L'article 89 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, que obliga entre altres aspectes la naturalesa complementària a, cometes, "incloure els currículums dels diferents nivells del sistema educatiu, reglat, obligatori, al coneixement del patrimoni històric de les Illes Balears", ho diu la llei.

L'article 6 de la Llei 1/2002, de 19 de març, de cultura popular i tradicional de les Illes Balears, que preveu actuacions en matèria d'ensenyament en els termes següents, textualment: "l'administració educativa ha de preveure en els currículums dels diferents nivells, etapes, cicles, graus i modalitats del sistema educatiu el coneixement de la cultura popular i tradicional pròpia de cada localitat i general de cadascuna de les Illes Balears. Així mateix ha de promoure entre els alumnes la participació activa en la comprensió, la conservació i la difusió de la cultura popular i tradicional"...

LA SRA. PRESIDENTA:

Sr. Sbert, hauria d'anar acabant, després tindrà una segona...

EL SR. SBERT I GARAU:

Acabaré molt ràpidament. Senzillament diré que quan es parla de participació democràtica als centres educatius, que seria el punt 6, pens que hi cal una reflexió en aquest sentit, que seria aprofundir més perquè es focalitza una altra vegada en la participació als centres, però no es desenvolupa quan s'ha plantejat la concepció del centre com a una comunitat educativa i no es fa cap apreciació més enllà dels òrgans de participació avui en dia vigents.

Pens que seria important tenir dues línies de reflexió: una, la que és obligatòria, mentre no es modifiquin les normes estatals i autonòmiques, o sigui en el sentit que determina l'article 6 de la Llei de consells escolars, que detallaré, diu qui ha de ser consultat sobre programació de l'ensenyament que inclou planificació educativa i inclou infraestructures, i això es reitera a les atribucions dels consells insulars a l'article 15 i a l'article 17 a les competències dels consells municipals.

I després la segona part, la segona dimensió sobre la qual caldria aprofundir és sobre la sociofamiliar.

Dues paraules... tenc mig minut més, és a dir, fonament set, formació i recursos tecnològics que s'adeqüin a les noves necessitats educatives. Jo més enllà d'una bona declaració d'intencions no he vist res més aquí, crec que la legislació hauria de fer un esforç per combinar aquesta societat del coneixement en dos elements fonamentals que serien... en tres perdó: qualitat, igualtat d'oportunitats i equitat, i pensar en vies com la tecnologia podria afavorir abaratiment de costos a les famílies en matèria de comprar llibres de text, per exemple, assistència als alumnes i a les famílies (...) horari classe, etc., però això ja seria una altra història.

Com a conclusió a aquestes observacions subjectives i esparses permetin-me que manifesti la meva convicció que al marge, tot i que seria molt millor complementàriament d'un acord en l'àmbit estatal un pacte per l'educació a les Illes Balears que doni estabilitat al sistema, que respongui a criteris de qualitat, d'equitat i d'igualtat d'oportunitats, que cerqui el consens i fomenti la participació i que salvaguardi des de l'obertura de mires la llengua i la cultura del país és imprescindible, i que una llei autonòmica que el tradueixi en norma de garantia d'uns trets específics del nostre sistema educatiu, sigui quin sigui el marc estatal, no només té sentit, sinó que tal volta és imprescindible.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Sbert. Ara toca donar la paraula als portaveus dels grups parlamentari perquè formulin les seves preguntes o observacions. Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula la Sra. Núria Riera, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. RIERA I MARTOS:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bon dia a tothom, en primer lloc des del Grup Parlamentari Popular els volem donar la benvinguda als dos ponents d'avui matí i donar-los les gràcies per aquesta presència en aquesta cambra i per les seves aportacions que ens il·lustraran segurament a tots els grups parlamentaris.

Nosaltres des del Grup Popular els hem de dir que estam totalment oberts a intentar arribar a consensos i a acords en matèria educativa pel que fa específicament a les necessitats de les nostres illes, perquè pensam que és necessari dotar d'aquesta estabilitat de l'educació i perquè és una matèria més que ens afecta a tots. Per tant, estam aquí per escolta-los i prendre nota de tot els que ens han aportat avui matí.

S'ha parlat en primer lloc del tema de les xifres que té l'educació a les Balears, d'abandonament escolar, el Sr. Sbert ens comentava que està a un 26,5%; també el tema del fracàs escolar, també té unes xifres molt elevades de prop del 32%, fins i tot l'absentisme escolar, és a dir, aquells nins que no van a escola cada dia, que deixen d'anar a escola algun dia, per exemple a Eivissa, no sé si era un 17%, que és de les xifres més elevades a nivell nacional.

Per tant, pensam que aquesta és una de les matèries on tots hauríem d'arribar a acords, a assolir consensos i a establir uns mínims de garantia dins aquest document o dins aquests pactes que hauríem de fer avui en dia.

Ho dic sobretot perquè, a més, és ver que el Sr. Sbert comentava que s'ha fet ara, o s'està fent una feina per millorar, però hem de recordar que a l'any 2008, amb el segon pacte de progrés, les xifres estaven en un 40%, i ara, tot i que ha millorat, que va anar baixant en la passada legislatura, estam un poc estancats, fins i tot estam per davall de Ceuta i Melilla, que no hi havíem estat mai.

Per tant, pens que això és una realitat que hem d'assumir entre tots i hem de posar les bases perquè... per poder-les millorar i perquè evidentment no continuï estancada amb aquestes xifres tan dolentes per a tots.

Formació professional dual, hi apostam evidentment que sí, moltíssim, i pensam que és una de les banderes que ha de dur aquest pacte educatiu.

He de fer un petit incís, s'ha comentat que en aquesta legislatura s'està fent molt feina per part del Sr. Negueruela. He de dir que per ventura se li ha oblidat, al Sr. Negueruela, també recordar que es va començar la formació professional dual en la passada legislatura a l'any 2012, si ho recorden, el Sr. Rafel Bosch i el president varen anar a Suïssa amb Joan Gual de Torrella de la Cambra de Comerç, que en aquell moment era a la Cambra de Comerç, i es varen posar les bases de les primeres formacions professional dual amb una sèrie de línies en matèria d'informàtica, de cuina, no sé si ho recorden, i després a l'any 2014-2015 va continuar a Menorca i a Eivissa en temes agropecuaris, per exemple, a Can Marines o Menorca turisme. Vull dir que és vera que és molt important, però que és una

línia que es va iniciar en la passada legislatura i ara comença a donar fruits i crec que a més ha de continuar avançant.

No ho dic en sentit de crítica, sinó únicament en sentit de donar suport a la feina que es fa i que entre tots fins i tot apostem un poc més, perquè és una de les causes que podria... o dels motius que podria eliminar aquest atur o aquesta desincentivació que puguin tenir els nins, que hi hagi més il·lusió, més implicació a estudiar, perquè treuriem profit més ràpidament.

Finançament en l'educació. Compartim el fet que el finançament no és el que toca, el que toca sobretot a Balears i en moltes de comunitats s'hauria de revisar precisament ara a més, que tenim recuperació econòmica en l'àmbit estatal, és el moment per ventura de fer feina en matèria de finançament. El que passa és que a diferència del REB que és una relació comunitat-Estat, Madrid, el finançament afecta tots i s'ha de fer una negociació entre tots. Per tant, tots els grups haurien d'estar en la lluita del finançament.

Els he de dir que la UNESCO va dir que el finançament en educació havia d'estar en un 10% del PIB, vostè parlava d'un 3,5; a Balears estam al 2. Si tenim en compte que tenim una comunitat amb 1.350 milions d'euros més ara en què hi ha recuperació econòmica, aquesta legislatura, també dins el document del pacte -no sé si ho pensen vostès- s'haurien de posar uns mínims. És vera que són xifres i les xifres són fredes i tal vegada no ho representen, però garantiria aquell mínim que a part del finançament estatal també a nivell de la comunitat ens implicaríem tots, governàs qui governàs, en uns mínims de PIB autonòmic dins l'educació.

Estam d'acord també en el tema de falta de construcció i millora de centres. Hi ha un pla ara avui en dia, però és un pla a llarg termini. Crec que hauríem també de fer-hi incidència dins el document.

Per tant, en general puc estar d'acord amb la majoria d'aportacions que s'han posat damunt la taula.

Voldria afegir dues cosetes concretes a veure què troben. Una és un tema un poc delicat, però vull sentir el seu punt de vista com a experts o com a... més professionals en la matèria i és un tema que s'ha posat damunt la taula arran de la situació de Catalunya i és el tema de l'adoctrinament.

S'ha parlat d'adoctrinament a les aules. Nosaltres com a Partit Popular sempre hem dit que no tothom adoctrina, però evidentment hi hagut casos puntuals. Pensen vostès que s'hauria d'establir algun tipus de protocol per evidenciar aquests supòsits, per corregir-los i per posar damunt la taula la bona feina que fa la resta de docents?

També s'ha parlat de normativa educativa, el Sr. Sbert ha dit que hi ha molt poc marge del marc bàsic a les competències autonòmiques. Nosaltres estam d'acord en el fet que hi ha poc marge i per això volia saber si vostès pensen que és més important arribar a aquests acords o consensos que tendrien potser una duració en el temps perquè serien pactes entre grups, per damunt i abans de fer normativa autonòmica, que també és necessària, però la normativa no té garantia de durabilitat, té la

durabilitat que pugui tenir el govern que la fa, moltes vegades; en canvi els pactes de grups per ventura sí tendrien estabilitat política perquè la tendrien els grups que continuarien.

I ja...

LA SRA. PRESIDENTA:

Sra. Riera, ha d'anar acabant.

LA SRA. RIERA I MARTOS:

Un segonnet, sí, perdoni, només una aportació. Voldria saber la seva opinió en matèria de la llengua estrangera dins les aules; dels 116 centres que donen llengües només ho fan en llengües..., només estudien l'anglès però no fan matèries en anglès, avui sortia al diari. Hi hauria d'haver més implicació de la llengua anglesa dins les aules?

I després el paper de les famílies; trobam que al document d'Illes per un pacte falta referència a les famílies, a la relació administració famílies, i pensam que són les primeres responsables de l'educació i de la formació, juntament amb els equips directius dels centres. Per ventura no troben que hi hauria qualche proposta a afegir, en matèria de la implicació de les famílies?

Gràcies, i perdoni que m'hagi allargat un poc, (...).

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Riera. Pel Grup Parlamentari Podem Illes Balears té la paraula la Sra. Laura Camargo, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CAMARGO I FERNÁNDEZ:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Volia començar agraint la presència i les aportacions tan valuoses del Sr. Rotger i del Sr. Sbert. És un privilegi poder escoltar persones que durant tant de temps s'han dedicat a treballar en aquest món i a tractar de millorar l'educació, de les nostres illes en concret.

I m'agradaria començar fent esment a una qüestió que crec que ha sortit molt poc en aquesta comissió fins ara, i que el Sr. Sbert ha esmentat a l'inici de la seva intervenció, i és la manca de competències que tenim per tal de poder desenvolupar una llei educativa que no estigui intervinguda, col·lapsada o limitada per una llei estatal, que veritablement a nivell competencial té molt més abast que una llei autonòmica, malgrat que no s'han transferit totes les competències i no les tindriem en qualsevol dels casos. Nosaltres també en altres moments des de Podem hem demanat a les persones que s'han preocupat per treballar aquest document d'Illes per un pacte com es pot lluitar no només contra una qüestió en què el Sr. Rotger ha fet molt d'èmfasi, que compartim al cent per cent, que és la manca de finançament, l'infrafinançament que tenim a les Illes, i com això afecta l'educació, sinó també com es pot afrontar el fet de la manca de competències per desenvolupar una llei que solucioni els problemes que tenim aquí i que són ben específics, i que no són els mateixos que poden tenir altres comunitats autònomes de l'Estat. Llavors aquesta primera

reflexió, perquè encara no és un tema que s'hagi tractat molt, la manca de competències, com fer front a això. És una pregunta per a tots dos.

Després, entrant en la intervenció, i amb preguntes concretes, del Sr. Rotger, compartesc molt la preocupació respecte de les infraestructures. A vegades hem dit que tenim uns currículums del segle XIX en unes infraestructures del segle XX per a un alumnat del segle XXI, i això fa impossible tenir un model educatiu de qualitat. Llavors en aquest sentit, clar, una de les qüestions que ens hauríem de demanar està relacionada amb el tema de com en una comunitat autònoma en la qual hi ha un increment de població i demogràfic que sembla imparable, és a dir, això s'està produint i es tornarà a produir durant aquest segle, que no s'ha acabat, com s'hi pot fer front i com es pot desenvolupar un pla d'infraestructures que pugui dotar els nostres infants i els nouvinguts, els que ja hi són i els nouvinguts, d'unes aules en condicions que no facin que després aprovat el Pla d'infraestructures de la Conselleria d'Educació, rere el qual nosaltres vam pitjar molt, continuem amb més barracons any rere any? Això impedeix una educació de qualitat com la que vostè clarament defensava.

Després també una altra qüestió molt important és l'impacte de la manca de finançament. La Sra. Riera ha dit que estam aquí en un 2% del PIB, jo crec que és un poc més, és gairebé un 3, si no vaig errada, un 2,9, una cosa així, però seria necessari assolir..., aspirar al 5%, aspirar al 5%; en això estic totalment d'acord. Clar, aquí també, i des de la Conselleria d'Educació, durant aquestes jornades de ponència de pacte educatiu, s'ha sentit moltes vegades dir que el diner no ho és tot, que amb un millor finançament no se solucionen necessàriament els problemes que tenim en el nostre sistema educatiu. Clar, jo quan sent dues persones expertes com vostès dir que és totalment necessari, m'agradaria que desenvolupessin més arguments en aquest sentit, perquè després també s'escolten veus en una altra direcció i és molt important insistir en el fet que sí és necessari, sí és necessari tenir un millor finançament per garantir una educació de qualitat, encara que no ho sigui tot; nosaltres tampoc no ho diem, això.

Per no estendre'm molt, el Sr. Rotger ha fet molta referència a la formació professional dual, a aquest model que ha lloat i que ha reconegut com una millora important en aquests darrers temps, però nosaltres... i tothom crec que veu que no hi ha suficient oferta d'FP en general, ni dual ni no dual, ni bàsica ni d'altre tipus a les nostres illes; llavors què s'hauria de fer?, què es podria fer en aquesta llei educativa per tal d'incloure una FP millor que després poguéssim tenir també un impacte en això a què també vostè s'ha referit, en aquest atur juvenil d'un 19,1%, que és molt preocupant.

I, per anar acabant, el Sr. Sbert ha fet un recorregut interessant i molt il·lustrat respecte del tractament de la llengua dins el document d'Illes per un pacte, i ha parlat en certa mesura de limitar -si no ho he entès malament- l'autonomia de centre pel que fa al model lingüístic, és a dir que s'hauria d'establir, si no ho he entès malament i per això tenc aquest dubte, un model lingüístic únic per a tots els centres independentment de la seva situació. Com s'hauria de recollir això a la nova llei?, ho dic perquè ha parlat vostè de certa

col·lisió entre la Llei de normalització lingüística i el que diu el document. I finalment no podem tampoc obviar que som en una societat multicultural, multilingüística, i tot això també com es pot incloure, el fet que respectant les lleis, respectant el decret de mínims, no podem obviar també aquesta altra realitat.

Finalment ha parlat també de la descentralització del currículum, de fer-ho amb imaginació i coratge; si podria concretar un poc més com es farien aquestes descentralitzacions dels currículums, quines propostes serien les que vostè plantejaria.

Per la meua part, res més. Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Camargo. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula el Sr. David Abril, per un temps de cinc minuts.

EL SR. ABRIL I HERVÁS:

Bon dia a tothom, i un agraïment molt especial als ponents per ser avui aquí. La veritat és que és un gust venir a aquesta comissió, perquè és com venir també a escola i a aprendre, sobretot quan es tracta de gent que ha estat i ha tengut responsabilitat dins el sistema educatiu durant molt de temps, i també responsabilitats pel que fa a les polítiques públiques educatives; i he agafat molts d'apunts, per tant tenc més reflexions que preguntes, però algunes les intentaré concretar en preguntes.

Primer de tot el Sr. Rotger ha assenyalat el finançament, efectivament, com un tema clau, i a diferència de l'educació, que és un tema més complex, més subjecte, si volen, a mirades o a paràmetres ètics o fins i tot morals, que hauria de ser més difícil posar-se d'acord que sobre el tema del finançament, que són xifres i són elements d'alguna manera més objectius, no pensa que el primer pacte per l'educació hauria de ser un pacte pel finançament?, i en aquest sentit li deman la seva opinió personal: més enllà del desig i del sentit comú del fet que això és necessari, pensa que és possible aquest pacte pel finançament?, vistes les posicions de tothom, que són públiques, i els fets. Jo som una mica escèptic al respecte, eh?

La segona qüestió, sobre..., es parla molt, en parla el document, n'ha parlat vostè, sobre la formació professional dual, la relació entre empreses i educació. Jo crec que d'alguna manera això està encaminat i que tot d'una que el sistema ha començat a veure que això funciona ho seguirà alimentant. A mi sincerament em preocupa el que passa amb la gent no que abandona, la que abandona ara encara som a temps de rescatarla, sinó la gent que durant dècades ha abandonat l'educació a la nostra comunitat, perquè de la mateixa manera que els anys setanta, vuitanta, hi havia campanyes actives no només per part dels poders públics sinó fins i tot de la societat civil, perquè la gent es tragués el graduat escolar, perquè aprenguéss a llegir i a escriure, etc., aquí resulta que tenim milers i milers de ciutadans i ciutadanes que ni tenen els estudis bàsics i, a més, tenim la taxa de població universitària i d'estudis postobligatoris més baixa de tot l'Estat, llevat de Ceuta i Melilla.

Per tant, això és un gran handicap com a societat perquè l'educació, a part d'un paper diguem de, de... a veure, les necessitats de les empreses més o manco les tenim clares, hi ha una part de la formació i de l'educació que s'ha d'enfocar cap aquí, però les necessitats de tota aquesta gent, que moltes vegades ni tan sols té la possibilitat de verbalitzar-les ni de ser conscients que no es pot ser competent sense uns mínims d'educació en el segle XXI, no haurien de ser més proactius els poders públics a l'hora de plantejar-ho? Perquè ara mateix en el document i en el sistema, l'educació permanent, l'educació de persones adultes, és com un annex, perquè va en funció de la demanda, els qui vulguin treure's el graduat escolar o els que vulguin treure's ara els estudis obligatoris, però és que hi ha moltíssima gent que li faria falta, encara que tal vegada no s'ho vulgui treure o no sigui conscient que això és una necessitat.

Per tant, crec que aquí hi ha un gran forat del sistema, però que sobretot és un gran forat que tenim com a societat, i en això tenc la sensació que ningú no li dóna la importància necessària i és també una qüestió d'equitat i d'igualtat, perquè parlem d'una qüestió d'accés. Hi ha milers i milers de ciutadans d'aquesta terra que ni tan sols tenen estudis bàsics, no diguem ja postobligatoris.

Què pensa que es podria fer i com veu aquest forat en el sistema des de dins com a persona que ha tengut responsabilitat durant molts d'anys en aquesta qüestió?

Al Sr. Sbert li vull dir que no ha estat la primera persona que en menys d'una setmana ha esmentat l'enquesta d'usos, Jaume Guiscafré també la va posar damunt la taula la setmana passada a la seva ponència. Estic molt d'acord entre el que va dir com el que ha dit vostè, vull dir, que evidentment una cosa és el model lingüístic, que podem entrar en debat, l'altra és que, vull dir, l'Estatut diu el que diu, l'enquesta d'usos a més assenjala que tenim un handicap, vostè ho ha dit, la llengua catalana no és majoritària en cap dels registres o en cap dels seus possibles usos socials, per tant, és una qüestió en la que ni tan sols hauríem d'entrar en debat, vull dir, sobretot perquè més enllà del que digui l'Estatut, més enllà de l'obligació que tenguem, sobretot els responsables polítics, de fer complir la llei pel que fa al coneixement de la nostra llengua, és que, a més, el català és clau per a la inclusivitat del sistema. Crec que també aquí és un enfocament que de vegades s'oblida.

Sobre el tema del model propi, i fins a quin punt és possible el model educatiu propi, que és una qüestió que ha introduït el Sr. Rotger, però que vostè d'alguna manera hi ha entrat des del moment que ha assenyalat les limitacions que tenim com a comunitat a l'hora de... o el poc marge, crec que ha dit, ha utilitzat l'expressió, jo crec que sempre hi ha marge i, de fet, sempre hi ha hagut marge malgrat totes les dificultats del sistema perquè hi hagués, fins i tot, bons mestres i mal mestres, hi hagués centres que tenguessin millors resultats que altres, etc. Per tant, sempre hi ha marge i de fet la demostració que sempre aquest marge és que per moltes lleis que haguem tengut d'educació, sincerament tenc la sensació, com a educador i com a pare, que poc han canviat les pràctiques escolars. Vull dir, però les pràctiques escolars en alguns casos han canviat i en molts de casos alguns sempre han intentat innovar.

Per tant, a partir d'aquí crec que sí hi ha un cert marge, però que els canvis legislatius que hi ha hagut durant també dècades, durant tota la democràcia, sobretot han estat canvis burocràtics.

I...

LA SRA. PRESIDENTA:

Sr. Abril, hauria d'anar acabant.

EL SR. ABRIL I HERVÁS:

Sí. El darrer que voldria demanar, vull dir, sobre aquests marges que hi pugui haver, quins pensen que serien els puntals del que podria ser aquest model educatiu diferenciat?

I el darrer que també és una pregunta en comú, crec que tots haurien de ser... totes les institucions en aquest marc haurien de ser administració educativa, està clar que en aquest cas les comunitats tenen una responsabilitat major i l'Estat també pel que fa al finançament i pel que fa a la normativa bàsica, però quin paper haurien de jugar en aquest sistema, en aquest gran pacte, els ajuntaments i els consells insulars?

Res més. Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Abril. Pel Grup Parlamentari El Pi PROPOSTA PER LES ILLES té la paraula la Sra. Maria Antònia Sureda, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. SUREDA I MARTÍ:

Gràcies, presidenta. Seré molt breu perquè tenc problemes, estic molt constipada i m'han aconsellat no parlar gaire. Només voldria agrair al Sr. Sbert i al Sr. Rotger haver vingut avui a explicar-nos la seva vivència en el temps que han estat involucrats dins el món educatiu. Crec molt important que tant un com l'altre, que ara no estan directament involucrats, vegin la importància d'arribar a aquest pacte educatiu, a aquesta futura llei educativa, i sobretot tenir en compte que és important que els grups parlamentaris puguem arribar a un consens quan ha partit d'un consens del món educatiu i de la societat civil d'aquestes illes amb aquest pacte.

Per tant, agrair que hagin vingut aquí i esperaré les explicacions que donin als altres companys. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Sureda. Pel Grup Parlamentari MÉS per Menorca té la paraula el Sr. Josep Castells, per un temps de cinc minuts.

EL SR. CASTELLS I BARÓ:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Moltes gràcies també als compareixents per les seves intervencions. Crec que tenen molt de valor perquè, doncs, venint de dues persones que tenen tanta experiència en la gestió i en el govern del sistema educatiu crec que es pot afirmar que les seves afirmacions en gran mesura

van en la mateixa línia que el document del Pacte educatiu, la qual cosa ens tranquil·litza en el sentit que aquesta cristal·lització d'un pacte que és fruit d'un consens entre un ventall amplíssim de la comunitat educativa, és tranquil·litzador que les conclusions a les quals arribi són conclusions congruents i coincidents amb les des dues persones que tenen una experiència i una trajectòria reconeguda dins de l'àmbit educatiu.

Per tant, jo, la veritat, més que preguntes faré un parell de consideracions sobre dos aspectes que han sortit, perquè crec que simplement els comentaris que vostès han fet són unes aportacions valuoses que tendrem en compte per desenvolupar aquest document del Pacte.

Les dues consideracions que volia fer, la primera sobre el tema del finançament del sistema i la seva relació amb el PIB, que és un debat que hem tengut diverses vegades en aquesta casa, i que jo moltes vegades simplement poso l'accent que hi ha la tendència a sempre valorar l'esforç pressupostari del govern autonòmic en relació amb el PIB, i això és una mica un exercici una mica ingenu, precisament pel mateix que vostès han dit i han posat de relleu, que és que el finançament de la comunitat autònoma no té cap relació directa amb la riquesa que genera aquesta comunitat autònoma, és a dir, quan parlem de PIB parlem de la riquesa que genera la comunitat autònoma i quan parlem de pressuposts de la comunitat autònoma parlem dels recursos disponibles per l'administració de la comunitat autònoma o pel Govern de les Illes Balears, i malauradament no hi ha cap relació directa entre una cosa i l'altra per mor de les deficiències del model de finançament.

Això ens porta a la paradoxa que ha assenyalat en aquest cas la Sra. Riera, i ara no ho dic amb cap voluntat de polemitzar, perquè evidentment aquí no hi som per discutir entre els grups parlamentaris, sinó per debatre amb vostès, però perquè ens entenguin que és el tema de dir, home, ara que la comunitat autònoma va tan bé econòmicament com pot ser que no augmenti el percentatge del PIB en educació? És que és precisament per això, precisament per això, com que augmenta la riquesa de la comunitat autònoma, però el finançament de la comunitat autònoma no creix en la mateixa proporció lògicament cada vegada és més difícil mantenir el percentatge, és a dir, el finançament de l'educació en termes de percentatge del PIB, precisament per això, perquè aquí hi ha un coeficient i el numerador, que és el PIB, puja molt i en canvi, perdó, a l'inrevés, el denominador puja molt, que és el PIB, i el numerador, que és el finançament de la comunitat autònoma, es queda igual, per tant, disminueix el percentatge del PIB que podem dedicar a educació.

Això, del percentatge de PIB dedicat a educació, poden parlar-ne els estats, que són els que a l'economia estatal sí que hi ha una relació entre riquesa del país i pressupost públic, però això a les comunitats autònomes espanyoles no funciona així, per tant, hem de pensar altres mètriques per avaluar l'esforç públic en matèria de finançament de l'educació.

I no cal ni que els ho digui, perquè supòs que s'ho imaginin, que jo i el meu grup parlamentari estam totalment a favor que incrementi l'esforç pressupostari en educació, però

deixem de posar-ho en relació amb el PIB perquè ens fem trampes al solitari, com es diu col·loquialment.

I el segon punt anava adreçat sobretot al Sr. Sbert, o era a partir d'algunes consideracions que ha fet el Sr. Sbert sobre el tema del currículum; jo crec que realment aquest és un dels reptes primordials, i crec que vostè ha fet una sèrie de consideracions amb què estic totalment d'acord, que és la necessitat que el currículum sigui bàsic i que els centres puguin adaptar-lo a les seves necessitats. Precisament per això crec que la pràctica aquesta que lleis sectorials vagin dient el que hi ha d'haver el currículum és d'alguna manera contradictori amb aquest plantejament perquè, clar, aquí cada llei que fem, i fins i tot en àmbits en què jo no hi estic d'acord -també hi ha qui considera que en el currículum s'hauria de parlar de la importància del turisme per a l'economia de les Illes Balears-, aleshores crec que precisament aquesta és la via contrària, és a dir, crec que hem de definir el currículum en termes d'unes competències a assolir, que s'ha de donar autonomia total als centres perquè organitzin el temps de la forma que considerin oportú per assolir els objectius del currículum, i que el que hi ha d'haver una avaluació orientada a la millora, simplement a la millora, no a la competència, perquè els centres vegin si realment els mètodes que estan posant en pràctica serveixen per assolir els objectius del currículum, perquè si els polítics ens dediquem a dir, com amb la llista dels reis gots, els continguts que hi ha d'haver al currículum és quan passa el que fa anys que passa, des que nosaltres estudiàvem, que és que aquests continguts van augmentant, van augmentant, van augmentant exponencialment, i a causa de la falta d'autonomia que tenen els centres, i per tant a la falta de poder treballar de forma imaginativa, que és un terme que vostè ha utilitzat, dins les aules, ens trobem que al final el currículum acaba essent una llista enciclopèdica de continguts que se suposa que els educands han d'assumir, i això evidentment acaba essent missió impossible.

Moltes gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Castells. Ara pertocaria donar la paraula al Grup Parlamentari Mixt, del qual el grup polític Ciutadans és titular, i donat que aquest grup polític ha manifestat la seva voluntat de no participar en aquesta ponència del pacte per l'educació, donam la paraula al representant del Grup Parlamentari Socialista, el Sr. Enric Casanova, per un temps de cinc minuts.

EL SR. CASANOVA I PEIRO:

Gràcies, Sra. Presidenta. En primer lloc, volem donar les gràcies tant al Sr. Rotger com al Sr. Sbert per ser aquí. Reconec que és un plaer escoltar les intervencions tant d'un com de l'altre, perquè són unes reflexions que crec que molt assenyades i fruit del coneixement i la visió del món educatiu i dels canvis que hi ha hagut en el món educatiu a les Illes Balears al llarg del temps.

I volia fer simplement referència a tot el que ha dit i que m'agradaria que precisàs una mica més, perquè un dels elements que ha sortit aquí, que suposo que sortirà, que no està

expressament en el document però que és un problema que s'ha esmentat aquí, és el tema de l'abandonament escolar. Hem parlat aquí d'abandonament escolar i d'absentisme, i jo volia fer-li la reflexió, és a dir, l'abandonament escolar és fruit -almenys en aquesta comunitat autònoma- perquè hi ha tota una sèrie d'inputs que fan que els alumnes abandonin el sistema i passin al món laboral, i per tant m'agradaria escoltar les seves reflexions sobre la necessitat d'implicar no sols l'educació sinó altres conselleries i altres membres del Govern a incentivar el teixit productiu perquè reconegui el valor de la formació; és a dir, la major part de l'abandonament es genera perquè hi ha un..., es pot aconseguir feina fàcilment i sense..., i no es valora la formació, perquè per una banda tenim els empleadors que busquen mà d'obra relativament barata, i la formació no la primen. Per tant la meua pregunta seria com capficar els empleadors, els empresaris, a incentivar l'alumnat, la gent perquè es formés, i evitar l'abandonament.

Respecte... un altre element a què el Sr. Rotger ha fet esment ha estat l'autonomia del centre, ha parlat de l'autonomia del centre, que ha de tenir-ne més. Però per altra banda tenim..., tenim per una banda el finançament de caràcter estatal i la normativa de caràcter estatal que acoten molt tant la possibilitat d'autonomia del centre i la diversificació dels currículums, etc., etc., que s'ha dit aquí. Per tant m'agradaria que puntualitzàs, quan ha dit autonomia del centre, més però inspeccionada i..., m'agradaria que puntualitzàs aquest tema una mica per veure com podem implicar aquesta autonomia amb el límit de finançament.

I la darrera pregunta que faria al Sr. Sbert és que ha parlat -ho ha dit diverses vegades- de carrera docent, no MIR; a mi m'agradaria que expressàs la seva opinió sobre com s'hauria de regular la carrera docent en la possible llei.

Respecte de la intervenció del Sr. Sbert també volia ressaltar, el que passa és que ja li han fet més preguntes abans, el tema dels currículums propis, la descentralització, i que els currículums s'han de basar en continguts o competències -jo crec que tots partim ja del fet que realment són les competències-, i m'agradaria que parlés d'alguna manera, perquè no n'hem parlat i és un tema que aquí s'ha parlat poc, del tema dels ensenyaments de règim especial. És a dir, els ensenyaments de règim especial ja tenen un currículum diferenciat, per això són ensenyaments de règim especial, i m'agradaria veure la seva opinió sobre com implementar aquests ensenyaments de règim especial dintre de centres... Se n'ha parlat aquí, la setmana passada hi va haver una intervenció sobre centres integrats que crec que va ser molt interessant i va aportar, i per això m'agradaria obrir aquest esment.

I ja la darrera és una pregunta que volia demanar. Ell, amb la seva experiència com a inspector educatiu, si realment considera que una llei pròpia del sistema educatiu balear podria donar una estabilitat mínima al sistema; és a dir, s'ha parlat del fet que aquí tenim un sistema bastant inestable, que a més a més la demografia fa que aquesta inestabilitat vagi en augment, tenim una demografia en augment, per tant les infraestructures sempre van per darrere la demografia, per tant si aquesta llei o un principi de pacte donaria una estabilitat mínima a aquesta situació inestable. Res més, moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Casanova. I ara per contestar les preguntes o observacions formulades pels portaveus dels grups parlamentaris té la paraula el Sr. Bartomeu Rotger, per un temps de deu minuts.

EL SR. EXCONSELLER D'EDUCACIÓ I CULTURA (Bartomeu Rotger i Amengual):

Deu minuts? En primer lloc he quedat molt satisfet, i això no és que vos vulgui ara..., però dins aquests diputats i dins els distints grups realment tenc la sensació..., no la sensació, pel que he sentit, que hi ha interès i que sabeu on anau. Les preguntes són molt concretes i afecten realment el sistema educatiu de veres, i les famílies, perquè efectivament no just és anar...

Bé, jo començaré -molt poca cosa perquè...- per la finançació, que sí que és important. Jo no sé si sabeu que l'Estat recapta gran part dels impostos de Balears i de les diferents comunitats autònomes, i sols retorna una petita part. Això, això, en fi, em fa pensar que és necessari canviar, però no solament..., naturalment de l'Estat també. És a dir, o tenim autonomia o no en tenim, però el que no pot ser és que es recapti gran part dels impostos i que en retornin solament una petita part i a més aquí en retornen menys, perquè s'ha de veure que nosaltres hem de retornar el que es diu "solidaritat amb les altres comunitats autònomes", és curiós, però hi ha el País Basc i Navarra que no retornen res, per què?

Segona, hi ha Canàries -Canàries, que no és que sigui més que nosaltres- que ha aconseguit coses molt concretes, no sé si pels seus vots o pel que sigui o per la seva força política a l'Estat, però la realitat és que també ha aconseguit coses. És a dir, hi ha d'haver aquí...

De totes maneres, nosaltres tenim si no ho record malament un deute de 9.000 milions d'euros. Home, una de les coses que hem de demanar, crec, dins un pacte, és que el 50% el posi l'Estat perquè aquest deute no solament l'ha provocat..., que nosaltres també de vegades en fem mal ús, les comunitats autònomes, per què no?, hem de rectificar coses; no tota la culpa l'hem de donar als altres, però vaja, aquí sí que hi ha d'haver una cosa molt concreta, molt clara. És a dir, no podem anar... deixem anar el PIB, m'has donat una lliçó d'economia, jo no en sé, fins i tot l'informe que va fer el president del Cercle d'Economia, el Sr. Andreu Rotger, que és el meu germà estimat, i que el va enviar aquí, crec que val la pena llegir-lo i comentar-lo perquè jo en sé massa, eh?

El que sí sé és que hi ha una relació molt clara, no dic tota, eh?, entre les comunitats autònomes que estan ben finançades i els resultats en educació. Està clar.

I això ja sé que no tot són els doblers, no tot és el finançament, però és una part important i aquí hem d'anar, començant, que ens paguin el 50..., és bo de dir supòs això, però llavors no és tan fàcil, el 50% del deute, home!, que nosaltres fa quinze anys, la nostra comunitat autònoma tenia la renda més elevada d'Espanya i ara ja és la setena i baixa, bé.

Torn insistir que el finançament per a l'educació no és correcta, que hi ha una relació molt estreta entre aquest finançament, perquè això s'escampa, s'escampa per tot, per moltes coses que són pròpies del sistema educatiu, i naturalment al final hi ha una coordinació entre tots els elements que formen part d'aquest sistema educatiu, i el finançament hi entra com a un element molt important. I ja els ho dic, que no sé si serà per casualitat, però justament les comunitats autònomes que tenen més finançament tenen més bons resultats. És clar que hi ha altres coses també, la manera de...

És curiós..., per exemple, una cosa molt petita, la insularitat està a la nostra constitució, vol dir que és una qüestió molt important.

Canàries rep el 75% per la insularitat, nosaltres el 50, home, ella està més enfora, bé, bé... la insularitat tan correspon a Canàries com a nosaltres i nosaltres rebem molt menys.

De totes formes..., adoctrinament, tenc aquí apuntat, després ja concretarem més. Adoctrinament, mira, adoctrinament era el que passava fa anys, allò sí que era adoctrinament. Què passa avui? Sí, hi pot haver qualque cas concret i s'ha d'aturar immediatament des del mateix centre, si hi ha director -si hi ha director-, i des de la conselleria i des de les famílies, efectivament, i s'ha de denunciar. Això no es pot permetre, i més ara que som en una democràcia que ha de ser de veritat en tots els sentits, però de totes formes jo no tenc la idea que l'adoctrinament possible dels centres sigui una cosa... en fi, que tenguí molta rellevància, eh?, de moment, però alerta, s'hi ha d'estar i m'ho apunt.

Formació dual. Per a mi és importantíssima. S'està començant, és ver, fa anys també es va posar..., en fi, amb uns elements importants per fer-ho, però estam molt enrere, eh?, molt enrere. I jo el que sé és que en aquest moment parlant directament amb els consellers, amb aquest pacte que varen fer que crec que és molt important entre Educació i Treball, entre les empreses, les empreses que ja dins aquestes empreses que funcionen amb la formació dual ja hi ha un tutor, un tutor empresarial que rep tota una sèrie de recomanacions per part de la Conselleria d'Educació, hi ha un tutor empresarial que té cura d'aquests alumnes que treballen a l'escola i al mateix temps de les empreses.

Jo crec que el pla que hi ha, després de parlar amb el conseller..., crec que no solament és un pla, sinó que ja s'està començant a fer de veritat amb les empreses i per tant, som optimista, encara que hi ha molt a fer.

Carrera docent. Jo deia del MIR perquè..., sanitat és una cosa i educació és l'altra, però en definitiva crec que un professor ha de tenir la possibilitat a través de la seva pròpia carrera i els al·licients de poder progressar dins l'ensenyança, segons els resultats, segons el mèrits, però que tenguí a la vista la possibilitat d'arribar on ell vulgui, com per exemple continuar essent professor que és el més important de tot, però amb uns mitjans i amb uns al·licients i amb uns recursos que tal vegada no té ara, però que a més aquest professor segons els seus mèrits vagi progressant de tal manera que, per exemple, pugui arribar a ser director, però director de veritat, no aquells

que provisionalment “bé, tu seràs el director perquè no en tenim d'altra”, no.

És necessari repensar que els directors escolars que la llei del 1970 va suprimir, crec que feia falta ja... en fi, fer una altra cosa i no els directors escolars, però de llavors ençà no s'ha fet, eh?, i això és important.

La carrera docent ens pot conduir a moltes coses i s'ha de posar en marxa. Al principi... ja sé que després necessitem temps i anys i rectificar, però fem coses i fer coses d'acord amb un document nostre, efectivament, que no vengui en Rubalcaba, que vindrà, i vindrà dijous pens, que era molt viu a més de ser un bon ministre, deia: “no, veieu, aquest document que heu fet vosaltres, aquest model educatiu, no està d'acord amb la llei, amb la LOGSE”, però ara dirien el mateix tal vegada..., que ens deixin, no som una comunitat autònoma?

Home, ja sé que som dins un estat, però que ens deixin fer una mica aquesta autonomia, sobretot quan ho fem bé i ho fem bé, ho feu millor del que us pensau, carai!, i estau ben amarats, eh?, que consti que m'ha donat la impressió que... vaja, que no necessiteu massa coses per..., sabeu ben bé el que heu de fer i això m'agrada, vaja.

Aquí tenc el model educatiu..., l'autonomia de centres, ja ho he dit, abandonó escolar, això és un problema greu. Efectivament, tens raó. L'abandonó escolar no és una qüestió del centre, ho és també, però no és el factor més important, hi ha altres factors, en fi, de família, de pobresa o no, de... en fi, hi ha molts de factors dins l'abandonó escolar. Per tant, no hem de ser tan simplistes de dir: no, resollem això d'aquesta manera, no.

La formació dual resol una part de tot això, és a dir, hi ha alumnes que ve un moment en què ja estan farts, que no..., d'això d'estudiar i coses d'aquestes, si els fixes dins una empresa, dins una formació professional dual i dins l'empresa hi ha, que ja comença a haver-hi el tutor que està en relació amb la conselleria, home, li donam una altra al·licient i si, a més, resulta que aquests que estan dins l'empresa i duren, el 70% es queden ja treballant dins l'empresa, el 70%. Jo, aquest model és Alemanya, en aquest aspecte, no en tot, eh!, en aquest aspecte perquè la formació professional dual, mirau, fa fins i tot set o vuit anys que record que teníem més o menys Alemanya, em va sorprendre, les mateixes universitats que nosaltres, pràcticament, però ells tenien 500 instituts de formació professional dual de treball, 500. Crec que això va ser part del miracle alemany, tal vegada no, però crec que és molt important i crec que, a més, aquest abandonó escolar, llevat de tots aquests factors familiars, socials, etc., que existeixen i que són molt importants, però afavoriria molt rebaixar aquest abandonó escolar, que és un problema i fort.

Bé, jo no sé si hi havia més coses, supòs, però bé, adults, la formació dual, finançament... Crec que el més important, vaja el més important, el que he recollit està dit.

Anglès, naturalment anglès, però escoltau, no ha de ser el mateix que la passada legislatura, em sap greu, però ho he de dir, allò no, allò no. Jo públicament, i ho sap el Sr. Sbert, vaig declarar l'estat d'emergència, públicament eh! No, no, no, les coses s'han de fer... la idea és bona, però s'han de fer a poc a

poc, amb esma, tenint en compte els professors, els centres escolars així com estan, en una paraula. I precisament d'aquesta emergència va néixer un llibre que es diu *Cap a una reforma educativa*, cap a una reforma educativa, propostes, etc., que jo vaig fer, per cert, hi vares participar tu també dins una introducció i tot això.

Mirau, jo no sé si he donat resposta, però la veritat és que necessitau poques respostes en educació, veig que... i no és per afalagar-vos, no en tenc necessitat ni vosaltres tampoc, però és ver, les preguntes han estat molt concretes i la llàstima és que jo no pugui contestar, primera, perquè no hi arrib i, segona, perquè són moltes les preguntes i molt... en fi, interessants. Si hi ha qualche cosa que no he dit, que supòs que sí que n'hi ha moltes, idò, qued a la vostra disposició.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Rotger. Ara té la paraula el Sr. Miquel Sbert, per un temps de deu minuts.

EL SR. SBERT I GARAU:

Primera qüestió, tots i totes heu agraït la nostra presència, la meua em satisfà moltíssim perquè jo he vingut amb nom i llinatges i no he vingut amb cap posició o complement, és a dir, jo he vingut aquí com a un tipus que pesa 94 quilos i res més, és a dir...

(*Se sent una veu de fons que diu: “94?”*)

94, perquè som d'ossada grossa. Aleshores, això em satisfà molt.

Deu minuts és absolutament impossible que us doni resposta a aquestes preguntes que heu fet i hi ha algunes observacions que inciten gairebé més que les preguntes concretes. N'he apuntades dotze de preguntes, inclosa alguna observació, que us deia, aquestes dotze preguntes no em surt a un minut cada una i ja he perdut un minut fent aquesta introducció per poder procedir a no contestar, amb la qual cosa jo mateix m'estic contradient o senzillament m'estic contradient perquè he vingut com a polític i m'he declarat no polític i estic fent política lingüística.

Aleshores, intentem veure, fetes aquestes dotze preguntes, en deixaré naturalment algunes sense contestar si no hi som a temps, he intentat mentre Tomeu parlava apuntar aquelles de major nivell de coincidències, que heu formulades gairebé tots, i seran unes respostes... vull dir, precàries, ja us he dit que des de 2012 jubilosament jubilat.

Tema finançament, tothom n'ha parlat. Haureu observat que jo no he parlat del PIB i que al començament del principi he dit un finançament, és que la trampa del PIB és més vella que el pastar, ho és més vella, un PIB d'un ics percentatge pot representar molt de doblers o en pot representar pocs, en qualsevol cas, per part del Sr. Castells s'ha explicat molt bé, s'ha explicat molt bé. Per tant, jo entenc que la qüestió és una qüestió de finançament adequat i adequat, què vol dir? Fins allà on es pugui arribar, perquè és evident que amb el finançament que hi ha no s'arriba on s'ha d'arribar, ha sortit per aquí

barracons; han sortit dificultats com donar resposta educativa a l'augment demogràfic descontrolant que hem tengut sempre. És a dir, jo vaig començar de director a l'escola de s'Arenal de Palma i teníem a una escola que tenia només una sola línia, una sola línia, tenia 550 alumnes a una sola línia, què volia dir? Allò que es deia en un temps pàrvuls, educació infantil, educació infantil dos i vuit graus, 550 alumnes, però és que tenia una llista d'espera de 75. Quin canvi hi ha hagut de llavors ençà a ara? És per pensar això. Això vol dir que no hi ha una resposta fàcil, no és fàcil, és molt complicat.

Però parlava de finançament, el que crec que s'ha de pensar molt és gastar bé, no gastar molt, gastar tot el que es pugui, però bé. I què vol dir gastar bé en educació? Escolti, qualsevol planificació educativa ha de partir, com qualsevol planificació de qualsevol activitat transformadora, ha de partir d'un diagnòstic real, ha de partir d'uns objectius per donar resposta a les necessitats que aquest diagnòstic presenta i s'han d'invertir els doblers per resoldre aquestes necessitats. La pregunta que jo m'he fet sovint durant molts d'anys és si els diagnòstics que hem fet a les Illes Balears, tots els governs que hi ha hagut a les Illes Balears d'ençà que tenim autonomia, el diagnòstic ha estat l'orientació de la despesa o no? I ho deix a l'aire, ho deix a l'aire aquest suggeriment, jo no som economista, jo he estat director d'escola i he estat director d'institut i he estat inspector d'educació i he vist coses que no m'encaixen de cap manera.

Si voleu fer una experiència sensorial interessant anau al Rafal i al Pont del Rafal, pujau allà, i des de damunt del Pont del Rafal, és una experiència que jo vaig fer amb estudiants de Magisteri de Finlàndia, us sona Finlàndia, no? És a dir, els vaig mostrar el mapa escolar de Ciutat, ens vàrem anar damunt el pont i vàrem mirar les infraestructures educatives que hi ha, ja ho mirareu, no hem tengut una planificació, una planificació que en termes col·loquials es diu mapa escolar, relacionada directament amb les necessitats de la població ni en previsió de la mobilitat social. Per tant, tenim allò que tenim i lliga amb el finançament, gastar bé, què vol dir? Què ens du això? Això ens du que hi ha altres reflexions que no puc fer.

Segon punt en el qual heu coincidit tots, el tema FP, Formació Professional. Jo de la lectura del document del Pacte, ara, president, m'he despistat, m'ha d'avisar quan hagin passat els deu minuts, per favor.

(Se sent una veu de fons inintel·ligible)

En duc cinc, beníssim. De la lectura del pacte, ara ja n'he perdut mig, la part més concreta que he trobat, que gairebé es podria posar directament, sinó directament gairebé directament a una llei, és precisament allò que surt a la pàgina 17 i 18 que fa referència a formació professional sense entrar en la concepció, sense entrar en explicacions de si dual o no dual, allò que interessa a un país o a una nacionalitat històrica com la nostra amb un component territorial específic i amb un model econòmic que tenim, al qual tothom invoca canviar-ho, però mentrestant és persistent, amb una economia que està orientada a unes dimensions que són les que són i són les que provoquen també l'escassa valoració de les titulacions i de la formació que impedeix o que desmotiva, com s'ha dit aquí dins, els al·lots i les nines a continuar estudiant, perquè tenen

un guany immediat molt ràpid, si el troben, idò, aquest model econòmic ha estat durant anys separat del mapa escolar de formació professional, però no del mapa escolar d'edificis, sinó del mapa escolar conceptual. Quan s'ha negociat? Hi ha hagut intents, hi ha, com sabeu, meses de negociació, hi ha pactes sectorials, hi ha punts de confluència entre el sector empresarial, les cambres de comerç, l'administració educativa i altres administracions. Això és allò que importa!

Val més una anècdota de vegades, que mil elucubracions científiques. Jo vaig ser sis anys director del col·legi que es deia llavors *Colegio Nacional Público* de S'Arenal, carrer Historiador Diego Zaforteza *sin número*. Bé, sabeu que en tot S'Arenal no hi ha una oferta pública de formació professional relacionada amb hostaleria?; no hi és. Ha aparegut quan s'han fet els projectes aquests, els cursos..., els PQPI, quan determinades iniciatives de centres -l'institut de S'Arenal, l'institut de Sa Riera- han promogut PQPI de formació per a al·lots i nines amb problemes, els han posat programes d'aquest estil i amb aquest programa ha estat la primera aparició que hi ha hagut, i després, tímidament, s'ha iniciat una sèrie de coses. Escolti, la infraestructura hotelera de S'Arenal, Déu n'hi do! Sabeu on anaven els pocs estudiants que arribaven a formar-se en els centres de formació professional?, allà on n'hi havia; i on n'hi havia?, hi havia dos centres a Ciutat, el primer estava a Font i Monteros, que va passar després a l'escola de formació professional de Juníper Serra.

És a dir, tenim un problema de conjugar molt seriosament els sectors econòmics amb l'oferta formativa de formació professional, i tot això ens donaria per parlar moltíssim de temps, i ens relacionaria amb temes com pugui ser abandonament escolar, com pugui ser fracàs escolar, per exemple, entre d'altres; n'hi ha d'altres, de qüestions d'aquestes. Però crec que la lectura d'això que es posa, d'això que es diu al document del pacte, pot ser un bon punt de reflexió, és a dir, un cert sentit de la realitat. Què vol dir això?, que hem de concebre un sistema de formació professional que només doni resposta a les necessitats empresarials immediates? No, de cap manera, no dic això, jo, no dic això, però tampoc no ho podem fer de mode i manera que estigui d'espatlles a aquesta realitat, i això es fa amb meses de negociació, es fa amb diàleg i es fa amb negociació.

Abandonament escolar. L'abandonament escolar ja s'han dit les causes principals, però també n'hi ha una altra que és endèmica i és molt mala de resoldre; al marge dels títols i d'aquest tipus d'economia de terreny cremat i que no pensa en els elements socials n'hi ha una altra, és a dir, com vivim, quina valoració social té l'educació, que això és un poc més profund. A mi em fa rialles quan ens envien cartes de Finlàndia. Escolti, i ja ho sé, que van bé les coses per Finlàndia des del punt de vista educatiu?, com no han d'anar bé? Com es valora socialment una persona formada?, moltíssim; com es valora aquí? Ho hauríem de discutir, això és un tema que afecta molta gent.

Deuen quedar molts pocs minuts i he de parlar de l'autonomia de centres, i he de parlar de currículums, i he de parlar de model de llengua. Mirau, ho intentaré resumir d'una manera molt senzilla. És més que evident que els currículums han de ser per competències, perquè si no passa el que deia el

Sr. Castells, que ho vivim tots, vivim uns currículums que són més llargs, els currículums d'un nivell educatiu, que els llibres de text; és un desastre, això!, això són animalades, i no les hem resolt. Per què no les hem resolt?, perquè resulta que l'Estat ens posa un llistat de 200 ítems; (...), i allò nostres no hi és, o hi és com a nota a peu de pàgina; idò posau-l'hi, i en lloc de 100 ítems en tenim 150 o 200. Així no es fan les coses.

En qüestió de les lleis sectorials, les lleis sectorials cap no diu com s'ha d'introduir als currículums, allò que diuen és que hi sigui, i sabem que, les competències, les podem desenvolupar de moltes maneres, i ho podem fer.

I ara ho lligaré amb l'autonomia de centre, si me'n surt. Mirau, no hi ha cap innovació educativa que jo conegui que no hagi estat primer a les escoles que a les lleis. La normalització lingüística, allò que s'ha avançat en matèria de normalització lingüística dins el sistema educatiu, ha citat l'ordre la legislació i ha donat una data. Mirau, la Llei d'educació de l'any 1970 va permetre *el uso de las lenguas... de las lenguas indígenas* o una cosa així, l'any 70, eh?, (...), sí, això mateix. Aleshores amb això es va fer Mata de Jonc, per una part, i a les escoles començarem i fèrem no només classes de català, que també, i n'anàrem fent a poc a poc envaint o utilitzant..., envaint la docència d'allò que era la llengua del país. Molt bé, quan arriba la legislació?, anava a dir quan l'ase ja era mort de rialles. No!, i per què té èxit la normalització lingüística amb els apartats legals?, perquè sap traduir unes forces de l'experiència directa nascuda d'una detecció encertada per part de molts de col·lectius de professorat, de pares i de persones implicades de les necessitats educatives dels alumnes. Idò això passa igual amb els currículums, passa igual; per què es parla de currículums per competències?, perquè està experimentat a les escoles i està experimentat en la vida directa. El currículum prescriptiu l'única finalitat que té és servir de referent per a l'avaluació del sistema, avaluació que ja he dit abans que no sol servir al Govern per fer la planificació.

En podríem parlar àmpliament, d'aquestes qüestions. Bé, n'hauríem de parlar molt.

Els currículums, l'autonomia de centres a la qual s'ha al·ludit, totes aquestes coses estan relacionades. És a dir, si els centres, amb unes lleis que no han estat fomentadores de la llengua catalana sinó permissives durant molts d'anys..., el canvi ve amb el decret del 97 en matèria lingüística, que obliga a unes coses, això és limitar l'autonomia de centres?, perquè allò que jo he dit és que la llei hauria de marcar uns mínims però no he anat més enllà del que ja està marcat, perquè és que no hi afegim res, el model ja existeix. Què necessita el model?, home, el model necessita adaptar-se a la societat del present i a la que preveim per al futur, i a posta hi ha hagut lleis bones que han durat molts d'anys i hi ha hagut lleis dolentes que també han durat molts d'anys però s'incompleixen de manera sistemàtica.

Aleshores aquestes qüestions d'autonomia, currículums descentralitzats, l'autonomia de centres -que no s'ha de deslligar mai del rendiment de comptes, cosa que no fa el document, el document diu que l'administració ha de passar comptes amb els centres, naturalment, perquè l'administració té l'obligació de defensar els drets dels alumnes, eh?, i aquí

entraria l'adoctrinament com moltes altres coses; s'han de defensar els drets dels alumnes i a posta jo he dit que l'avaluació ha de transcendir molt els currículums- ens du a una qüestió: és possible aquest model a les Illes Balears? Jo crec que un model al cent per cent, diguéssim, autòcton, com el ferreret, és impossible, això no pot ser perquè estam en la situació en què estam; jo he definit quin era el meu concepte d'autonomia, i a posta això em du a pensar que sí que podem fer un model educatiu que té uns components bàsics, bàsics a l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears que no tenen a altres indrets, però que és compartit amb altres qüestions. Des del moment en què hi ha coses que no tenen els altres indrets i es propicia -al professorat, als alumnes, als centres, a la participació dels pares- es propicien unes vies per transitar dins aquesta capacitat d'entendre la realitat i de convertir-la en educació i en ensenyament, les dues coses, si no és un model educatiu propi és el nostre model educatiu, perquè té cinc o sis característiques que els altres no tenen.

I quines són, a criteri meu? N'he dit dues importants, que era la llengua i els currículums, però no he entrat en el territori. A veure, nosaltres tenim unes característiques territorials que no tenen altres llocs; no he de recordar que aquí es diu Parlament de les Illes Balears; les necessitats de cada illa són diferents, com és diferent la necessitat de cada alumne. Aleshores tenim elements de caire cultural, de caire lingüístic, de caire territorial -s'ha parlat per part d'en Tomeu d'insularitat-, i evidentment de caire socioeconòmic, que ja n'he parlat moltes vegades.

Per tant em perdonareu que no doni més detalls. Podria parlar de l'estabilitat i del règim especial, que em faria molta il·lusió, o dels estudis de règim especial, però crec que ja he passat àmpliament les respostes, el temps de respondre, sense haver respost gairebé a ningú. Perdonau; si hi ha qualcú que vol qualche explicació..., no, explicació no, si vol la meua opinió sobre qualche cosa que me la demani i jo gustosament la hi donaré.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Sbert. Hem arribat al final d'aquest debat i volem agrair la seva presència i la seva participació i explicacions al Sr. Bartomeu Rotger i al Sr. Miquel Sbert.

I no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió fins a les onze-trenta, en què reprendrem la ponència.



DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS
